A rendőrségbe nem veszik fel a volt ávósokat

Beszélgetés Pőcze Tibor vezérőrnaggyal, az Országos Rendőrkapitányság vezetőjével

A közvéleményt sokat foglalkoztatja, hogy a volt ávósok részvehetnek-e az új rendőrség munkájában. Ilyen hírek már széltében-hosszában elterjedtek, s érthető aggodalommal töltik el a lakosságot.

Pőcze Tibor vezérőrnagy, az Országos Rendőrkapitányság vezetője erről a kérdésről a következőket mondotta lapunk munkatársának:

— Nem igaz, hogy az új rendőrségbe volt ávósokat is felvettünk. Az az igazság, hogy az Országos Rendőrkapitányság épületébe be sem engedjük őket. Az ÁVH feloszlott, s meg olyanokat sem alkalmazunk, mint akik itt a Jászai Mari téren dolgoztak és csak gazdasági ügyekkel foglalkoztak. (Gépkocsi előadók, pénzügyi, ruházati szervek.)

Mint ismeretes, a volt államvédelmi határőrség ezentúl újra a Honvédelmi Minisztériumhoz tartozik. Az ütlevél osztályt is a rendőrség veszi át. Érdemes megemlíteni, hogy egyedül nálunk volt az Államvédelmi Hatóság kezében az ütlevél osztály, a többi népi demokratikus államban a rendőrség intézte az ütlevél ügyeket.

Történt-e valamilyen intézkedés arra vonatkozóan, hogy a nép ellen elkövetett bűnökkel vádolt ávósok elnyerjék megérdemelt büntetésüket? — kérdeztük.

— Farkas Vladimír és társain kívül nincs tudomásom arról, hogy felelősségre vonásuk már megkezdődött volna. Többek között ezt a feladatot is rendőrségünk végzi majd el. Ennek a munkának a vezetője Mátyás László ezredes, aki a Kaplper egyik vádlottja volt és őt eszetendeji szenvedett az ÁVH börtönében.

Az ÁVH felszámolásával több laktanya is felszabadul. Ezeknek nagyrészét a lakosság rendelkezésére bocsájtják. Éppen a napokban járt nálam egy munkásküldöttség a Ganz Villamossági gyárból, hogy adjam át nekik munkáslakásnak az egyik budai ávós laktanyát. Ehhez nekem nincs jogom, de továbbítottam kérésüket. (Értesülésünk szerint az átadás már megtörtént. Szerk.)

Hogyan halad a fegyverek összeszedése és mi van a kiszabadult bűnözőkkel?

— A fegyverek összeszedése erős ütemben halad. Sokezer fegyvert szedtek össze karhatalmi egységeink az ország területén. A kiszabadult bűnözők elfogása azonban nehezebben halad. Igen sok bűnöző szerzett fegyvert. Ezért csak a lakosság legaktívabb támogatásával tudjuk újra méltó helyükre juttatni őket, csak így javulhat meg a közbiztonság az ország területén.

A magyar helyzetről tárgyal az ENSZ közgyűlése

Az ENSZ közgyűlése ma délután fél öt órakor ismét összeül. Az ülésen a bulgár küldött javaslata alapján a magyarországi helyzettel foglalkoznak. A bulgár javaslat az állítólagos magyarországi deportálásokra való hivatkozással követeli az ENSZ beavatkozását.

A magyarországi, valamint a közelkeleti helyzetnek egyébként a közgyűlés napirendjén elsőbbsége van. Ez azt jelenti, hogy amennyiben e két kérdésben újabb indítványok érkeznek, a közgyűlés megszakítja rendes munkáját s ezekkel foglalkozik.

Rokossowski a Szovjetunió honvédelmi miniszterhelyettese

A Pravda november 19-i számában közleményt jelent meg arról, hogy Rokossowski marsall visszatért a Szovjetunióba.

Rokossowski eddig a Lengyel Népköztársaság honvédelmi miniszterének, valamint a miniszertanács elnökhelyettesének tisztét töltötte be. Rokossowskit — személyes kérésére — a lengyel kormány novemberben felmentette tisztségei alól s beleegyezett, hogy a Szovjetunióba távozzék. Lengyelországból való elutazása előtt Zawadski, a Lengyel Népköztársaság államtanácsának elnöke és Gomulka, a Lengyel Egyesült Munkáspárt Központi Bizottságának első titkára fogadta és köszönetet mondtak neki lengyelországi munkásságáért.

Rokossowski marsall november 15-én megérkezett a Szovjetunióba. A szovjet kormány Rokossowskit a Szovjetunió honvédelmi miniszterének helyettesévé nevezte ki.

A Közel-Kelet hírei

Egyiptom az ENSZ segítségét kéri a Szuezi-csatorna forgalmának helyreállításához

Londoni hír szerint a Szuezi-csatornának a szövetségesek kezén lévő 20 mérföldnyi szakaszán brit és francia aknaszedő hajók felszedték az aknákat. A Szuezi-csatorna bemúltságán azonban ez a művelet egyelőre nem segít. Egyes hírforrások szerint 5, mások szerint *nem kevesebb, mint 29 hajót süllyesztettek el a Szuezi-csatorna bejáratánál és a csatorna különböző pontjain.* Az egyiptomi kormány most Hamarskjöld főtitkár utján az ENSZ-hez fordult, aján segítséget a forgalmi akadályok eltávolításának munkájához. A főtitkár ehhez elvben hozzájárult. A segítségnyújtás módozatait később tárgyalják meg.

Távirati irodák egybehangzó jelentése szerint egyébként az ENSZ rendőri erejének egységei folyamatosan érkeznek Egyiptomba.

Belgrádi jelentés szerint az első katonából és tisztből álló jugoszláv csoport — **időn Kairó felé — elhagyta Athént. Összesen mintegy 700 fős jugoszláv rendőri erő küldenek a Szuezi-csatorna övezetébe. A kanadalak első csoportját szintén útba indították.**

*

Mielőtt Hamarskjöld, az ENSZ főtitkara visszaindult volna New-Yorkba, ma órán át tárgyalt Naszszer egyiptomi elnökkel. A tárgyalások fő témája: az ENSZ rendőri erők jövendő szerepe. Hammarskjöld — egyes rádióhírek szerint — kijelentette, hogy az ENSZ-haderők létszáma 1000—5000 fő között mozog majd.

Újra fellángol a kasmiri kérdés?

A kasmiri alkotmányozó nemzetgyűlés kimondta, hogy Kasmir India szerves része. Pakisztán miniszterelnöke rendkívül erőteljesen tiltakozott a döntés ellen, mely véleménye szerint ellentétes a Biztonsági Tanács Kasmirra vonatkozó határozatával. Mint ismeretes, India és Pakisztán között 1947 óta az ügy miatt folyt háború, amelyhez hasonlóan fenyegetőnek szűnő háborúk fenyegetnek a gazdag Himalaya ország miatt egyébként Nehru indiai miniszterelnök szülőhazája. A BBSZ aktuális ügy-tondon hírei szerint fülöpszigeti küldöttek szomszédos államnak tiszteletben kell tartania. A szurdódsok azonban Pakisztán és India között nem szűnek meg és a két ország fölöttébb hideg viszonyunk mindvégig a kasmiri kérdés maradt a legfőbb oka. A kasmiri alkotmányozó gyűlés döntésének körülményei még nem ismeretesek. Attól lehet azonban tartani, hogy a vita nem korlátozódik a tanyalóasztalokra és Kasmir újra véres események színterévé válik.

Közlemények

A Honvéd Rendelő Intézet közli, hogy a rendelés a téri helyen, a Gorkij fasor 8. szám alatt változatlanul működik. Rendelési idő 8—3 óráig. Az Intézetben kezelésben részesülnek az SZTK betegek is.

A HONVÉD RENDELŐ INTÉZET parancsnoksága

*

A X. kerületi munkástanács elnöksége kéri az összes kőbányai üzemek munkástanácsait, hogy megbízóleveléel ellátott küldöttiek kedden délelőtt 11 órára jelenjenek meg a Vegyipari Gép- és Radiátorgyárban, a munka folyamatos végzésével kapcsolatos további tennivalók megbeszélése végett.

A kerületi munkástanács elnöksége

Hírek a nagyvilágból

— **Japán.** A japán parlament november 17-i ülésén Sigemicu külügyminiszter — utalva a jogi szovjet kapcsolatokban beállt változásokra — kijelentette: az amerikai—japán kapcsolatok felülvizsgálásának ideje még nem érkezett el.

— **Románia.** A bukaresti rádió jelentése szerint Romániából 1000 tonna só van útban Magyarország felé. Nagyobb olajszállítmányokat is útbaindítottak.

— **Jugoszlávia.** A novisádi rádió közli: Jugoszlávia nagyobb mennyiségű gyógyszert — közte mintegy két tonna antibiotikumot — küldött segélyképpen Egyiptomnak.

— **Lengyelország.** A lengyelország és a Német Szövetségi Köztársaság kereskedelmi egyezményt kötött. Az egyezmény 44 millió dollár értékű árucserefordatmal irányzó elő Ez 20 százalékkal haladja meg az előzőévi egyezmény keretét.

— **Franciaország.** Rádiójelentések szerint Franciaország valószínűleg elveti az öthatalmi értekezlete vonatkozó javaslatot. London meg nem foglalt állást ebben az ügyben.

Hamarosan megjelenik

Ha a miniszter szól,

mondjon is valamit. Jámbor és ártatlan óhaj ez csupán, ne nehezítelje erre senkise, akit illet, hiszen alig valami odiuma van. Inkább balban mondjon valamit a miniszter, különösen manapság, amikor annyi kérdés vár válaszra, és oly rossz a tájékoztatás. Ne tegyen úgy, mint szombat este és vasárnap reggel a rádióban Dögei Imre földművelésügyi miniszter. Van tán, aki velem együtt kétszer is meghallgatta, de most tanulságokat róla, hogy a miniszter semmi újat nem mondott azzal a nyúlfarknyi kis beszéddel. Csupán apró csokorba szedte azt, amit már mindenki tud. Szent igaz! A kormány mégis eleve azzal dőbb bejelentette a paraszti beszolgáltatás eltörlését, az egyéni és szövetkezeti gazdálkodás között a teljesen önkéntes választást. Az sem hatott az ujdonság erejével, hogy ezután szabad lesz a föld adás-vétele. Nos, mi van még ezenkívül a beszédben? Néhány általánosság. Hát akkor miért volt rá szükség? A miniszterre ismerve, nem, hogy a tettet, hanem a szándékot szolgálta.

Események — sorokban

EGYESÜLT ÁLLAMOK. Dulles amerikai külügyminiszter, akin súlyos műtétet hajtottak végre, elutazott a Washington katonai kórházat s kéthetes viéki üdülésre utazott. Az amerikai külügyminiszter december 3-án veszi át hivatalát.

FRANCIAORSZÁG napi kataonai kiadása egy millijárd egymilljárd frank. Ebben az évben a katonai költségvetés összege eléri a 1.284 milliárd frankot.

Tito elnök pulai beszéde

Tito elnök az elmúlt hétegy nagyjelentőségű beszédet mondott Pulában a Kommunisták Szövetsége Szétrai akkiva előtt. Beszédében az időszerű nemzetközi eseményekkel és problémákkal foglalkozott. A beszéd pár nappal ezelőtt hangzott el. Olvasóink közül sokan már olvasták, kiemelkedő fontosságára való tekintettel mégis szükségesnek tartjuk, hogy leglényegesebb részeit leróvidítve ismertessük.

Tito elnök beszédében elsősorban a magyar és lengyel eseményekkel foglalkozott. Ezek az események mögyon bonyolultak, — mondotta Tito elnök — különösen Magyarországon, ahol az történt, hogy a munkásosztálynak és a haladó szellemű embereknek nagy része fegyverrel a kézben küzdött az utcákon. *Amikor a magyar munkások és haladó erők ütnetni kezdtek, majd később ellenállást tanúsítottak és fegyveres akciókat indítottak a Rákosi-féle módszerek ellen, akkor nem lehetett elenforradalmi törekvesekről beszélni* — állapította meg Tito, majd így folytatta: *„Mondhatjuk, szomorú és tragikus dolog, hogy a reakció itt nagyon termékeny talajra lelhetett és az ügyek fordulata fokozatosan saját malma felé hajtotta, kihasználva a maga céljaira azt az indokolt felháborodást, ami Magyarországon valóban fennállott.”*

Ezután Tito elnök azokat az okokat fejegette, amelyek a magyarországi és lengyelországi eseményekhez vezettek. Rámutatott arra, hogy fenti események megértéséhez visszaszakell pillantani az 1948-as esztendőre, amikor is *Jugoszlávia előszór adott erélyes választ Sztálinnak és megmondotta, hogy független akar maradni, életét és a szocializmust hazájának különleges adottsági szerint akarja építeni és nem engedi meg senkinek, hogy belügyeibe beavatkozzanak.* Tito elnök a továbbiakban emlékeztetett arra, hogy a jugoszláv népnek az elmúlt évek alatt számalan nehézséggel kellett megküzdenie. Vissza kellett vernie a Jugoszláviára szórt rágalmak özönét, be kellett bizonyítani, hogy hol az igazság. *Egyesek* — folytatta Tito elnök — *most minket akarnak terhelni azokért az eseményekért, amelyek Lengyelországban és Magyarországon történtek. Ez az alattomos törekvés azoktól a megrögzött szektalista elemektől, akik nem lehetnek kiünnek, akik nem szerettek meg minket, mannyaszorosan szálasikban, akik ugyanúgy akarják kényszeríteni népeikre, sőt más népekre is.*

A személyi kultusz a rendszer terméke

Tito elnök a továbbiakban a személyi kultusz és a rendszer összefüggéseiről szólott. Megállapította, hogy a XX. kongresszuson, amelyen elítélték Sztálin eljárásait és az addigi politikát, *helytelenül érvelt, mivel úgy vélette, hogy ez a problémát, hogy ez az egész dolog a személyi kultusz kérdése, nem pedig a rendszer kérdése. „Márpedig a személyi kultusz* — mutatott rá Tito elnök — *tulajdonképpen egy rendszer terméke.”* Tito ezután emlékeztetett arra, hogy a jugoszláv kommunisták már kezdettől fogva azt mondották, hogy itt nem csupán a személyi kultuszról van szó, hanem a rendszerről, amely lehetővé tette a személyi kultusz kialakulását.

A beszéd a továbbiakban a Szálin halála után kialakult helyzettel, illetve a Szovjetunió és Jugoszlávia kapcsolatainak alakulásával foglalkozik. A moszkvai deklarációt érintve a beszéd utal a jugoszláv kommunisták állásfoglalására. *Moszkvában a szovjet—jugoszláv pártközi tárgyalásokon a jugoszláv képviselők figyelmeztették a szovjet vezetőket arra, hogy azok a jugoszláv ügyekben azelőtt gyakran olyan dolgokat tettek, amik nem jó, jóindulatúak voltak a szocialista szellemben és szabban is és egy szocialista elemekkel szemben ellenséges szellemben is.* A beszéd kitér a kritikalázóra is, ahol a jugoszláv vendégek megegyőződtek arról, hogy *egyes szovjet vezetőknek téves, ferde felfogásuk van a Lengyelországnak és Magyarországnak való viszonyuk kérdésében. „Ezt az állásfoglalást azok az emberek kényszerítették a többire, akik szálini pozicióban álltak, sőt még most is ott állnak.”*

A poznani eseményekkel kapcsolatban a beszéd megemlíti, hogy *Lengyelországban minden üldözés és a káderpusztítás szálini módszerei ellenére is maradt egy meg Gomulkával az élen, amely a nyolcadik plénumon erőteljesen kezébe tudta venni az ügyeket, merészen kijelölte az új irányvonalat, vagyis a demokratizálás felé vezető utat.* Ennek köszönhető, hogy Lengyelországban nem tudtak érvényesülni a reakciós erők, amelyek pedig feltétlenül megvannak és amelyek azt remélték, hogy a kommunistákkal való összeütközésen felszínre juthatnak.

Rákosi és Gerő becstelensége

Tito elnök beszédében ismételten utalt a jugoszláv—szovjet moszkvai megbeszélésekre, ahol szó esett Magyarországról is. A jugoszláv küldöttség véleménye az volt, hogy *„Rákosi urával és Rákosi maga semmiféle adottságokkal nem rendelkezik: ahhoz, hogy vezesse a magyar államot és belső egységet teremtsen, hanem ellenkezőleg, nagyon súlyos következményekhez vezethet.”*

— Sajnos — folytatta Tito elnök — az szovjet elvtársak nem hittek el ezt a bizalmat, amikor Magyarországon egyre erősebb és erősebb elégedetlenség tört ki, *épen a kommunisták soraiban, amikor közvetlték, hogy Rákosi tározzék, a szovjet vezetők látták, hogy így nem lehet tovább és beleegyeztek Rákosi menesztésébe.* De hibát követtek el, mert *ugyanakkor nem engedték meg, hogy Gerő és Rákosi többi hívei is menjenek, akik a nép előtt kompromittáltak magukat,* Rákosi menesztelét Gerő maradásához kötötték. *Ez pedig hiba volt, mert Gerő semmiben sem különbözött Rákositól.*

Amikor Gerő *Moszkvából* visszatért, megmutatta igazi arculatát Gerő csöcselékének nevezte azt a százezernyi tüntetőt, akik az ország függetlenségre és a demokratizálás mellett szálltak sikra és ezzel megértette *majdnem az egész népet.*

„Végzetes hiba volt — hangsúlyozta Tito elnök — *a szovjet haderők behívása abban az időben, amikor még fegyverben voltak a tömegek, más ország katonaságát hívni, hogy leckét adjon az illető ország népének még akkor is, ha lövöldözés előfordult.* A beszéd az első szovjet közbelépést, amelyre Gerő felhívására került sor, teljesen hibásnak tartja.

Ezután Tito elnök arról beszélt, hogy miért került sor a második szovjet beavatkozásra. Hangsúlyozta, hogy erre már olyan bonyolult helyzetben került sor, hogy vagy a polgárháború, ellenforradalom, egy új világháború, vagy pedig a szovjet csapatok beavatkozása között kellett választani. Éppen ezért *„ha ez a szovjet beavatkozás megmenti a szocializmust Magyarországon, akkor bár ellenezzük a beavatkozást, elmondhatjuk majd, hogy a szovjet intervenció szükséges volt”* — mondotta Tito elnök, majd így folytatta: *Ha a szovjet csapatok intervenciója ahhoz vezet, hogy megóvja a szocializmust Magyarországon, biztosítja a szocializmus építését ebben az országban és a békét a világban, akkor egy nagyon ez a pozitívum válik, de csak úgy, ha a szovjet csapatok kötelességszerűen kivonulnak abban a pillanatban, mihelyt a helyzet rendeződik és elcsendesedik.*

Tito elnök a következőket mondotta a magyar kormányról:

„Mondhatom, elvtársak, hogy ezeket az embereket az új kormányban személyesen ismerem és véleményem szerint azt képviselik, ami Magyarországon a legbecsületesebb. Szenvedtek Rákosi alatt, börtönökben voltak és őszinten egy új fejlődés hívei.”

A jelenlegi magyarországi események fejlődést szemlélve — hangsúlyozta Tito elnök — megvédi abból a szempontból, hogy szocializmus van-e vagy ellenforradalom, nekünk Kádár mostani kormányát kell támogatni, segítenünk kell rajta, mert nagyon nehéz helyzetben van.

A beszéd befejező része a jugoszláv belső helyzettel s a közelkeleti eseményekkel foglalkozik.